

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...2...
Αριθμός σελίδων συνημμένων:3...
Σύνολο σελίδων: ...5.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023

11 Ιουλ. 2014

Αθήνα, 11-07-2014
Αρ. Πρωτ.: 398

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:
1. Υπουργό Δημόσιας Τάξης και
Προστασίας του Πολίτη
2. Βουλευτές: κ.κ. Β. Κατριβάνου,
Χ. Καραγιαννίδη, Α. Σταμπούλη
και Δ. Τσουκαλά
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 17/18-06-2014

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 17/18-06-2014 Ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κ.κ. Β. Κατριβάνου, Χ. Καραγιαννίδης, Α. Σταμπούλη και Δ. Τσουκαλάς, με θέμα: «Ανεπίτρεπτη κράτηση εννιάχρονου παιδιού πρόσφυγα στα κρατητήρια της Πέτρου Ράλλη-Ευθύνες της νέας Υπηρεσίας Ασύλου» και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα σ' αυτήν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Στο πλαίσιο συντονισμού των δράσεων και υπηρεσιών παιδικής προστασίας εκδόθηκε η υπ' αριθ.49540/04-05-2011 (ΦΕΚ Β' 877/17-05-2011) κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σύμφωνα με την οποία οι εισαγγελικές αρχές συνεργάζονται με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και αποστέλλουν αιτήματα και αναφορές σχετικά με ασυνόδευτους αιτούντες άσυλο ανηλίκους, προκειμένου να βρεθεί η κατάλληλη δομή που θα τους φιλοξενήσει. Μία εν των δομών φιλοξενίας αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης αποτελούν οι Στέγες των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων.

Για τους ασυνόδευτους αιτούντες άσυλο ανηλίκους, που έχουν εισέλθει παράνομα στη Χώρα, επιλαμβάνονται οι Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων, κατόπιν εισαγγελικής εντολής.

Όσον αφορά το θέμα της δικαστικής απέλασης ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 74 του Ποινικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 23 του

ν.4055/2012, οι οποίες ειδικότερα προβλέπουν για την απέλαση αλλοδαπού ανήλικου λαμβάνεται υπόψη η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειάς του στη χώρα ή στην περίπτωση που η οικογένειά του διαμένει στην αλλοδαπή, ο υφιστάμενος στη χώρα προορισμού σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του.

Επιπροσθέτως, σας διαβιβάζουμε το από 29-06-2014 ενημερωτικό σημείωμα των Εισαγγελέων Ανηλίκων Αθηνών, από το οποίο προκύπτει η θέση της Εισαγγελίας Ανηλίκων Αθηνών, ως προς τη νομιμότητα, τις συνθήκες αλλά και την σκοπιμότητα της κράτησης παιδιών στην περιοχή της Αττικής, οι προτάσεις της, δεδομένου του μεγάλου αριθμού των ασυνόδευτων ανηλίκων αλλά και παιδιών που βρίσκονται με τις οικογένειες τους και κρατούνται στην περιοχή της Αττικής, είτε εν όψει διαδικασιών επιστροφής τους είτε/και γιατί δεν επαρκούν οι δομές ανηλίκων για την υποδοχή τους, καθώς και η θέση της σχετικά με τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, υπ' αυτές τις συνθήκες.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να σας ενημερώσει είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Ε. Γαβάνα

Προς Υπουργείο Δικαιοσύνης
Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
Γενική Διεύθυνση :Α'
Διεύθυνση :Α1
Τμήμα :Α2

Σε συνέχεια της με αριθμό 17/18.6.2914 ερώτησης που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι βουλευτές κ.κ. Βασιλική Κατριβάνου, Χρήστος Καραγιαννίδης, Αφροδίτη Σταμπούλη, Δημήτρης Τσουκαλάς προς τους κ.κ. Υπουργούς Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και ειδικότερα σχετικά με τη θέση της Εισαγγελίας Ανηλίκων Αθηνών, ως προς την νομιμότητα, τις συνθήκες αλλά και την σκοπιμότητα της κράτησης παιδιών στην περιοχή της Αττικής, τις προτάσεις της, δεδομένου του μεγάλου αριθμού των ασυνόδευτων ανηλίκων αλλά και παιδιών που βρίσκονται με τις οικογένειες τους και κρατούνται στην περιοχή της Αττικής, είτε εν όψει διαδικασιών επιστροφής τους είτε/και γιατί δεν επαρκούν οι δομές ανηλίκων για την υποδοχή τους και τέλος τη θέση της σχετικά με τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, υπ'αυτές τις συνθήκες.

Η Εισαγγελία Ανηλίκων Αθηνών υποστηρίζει ότι σε καμία περίπτωση τα παιδιά δεν πρέπει να περιορίζονται σε ειδικούς χώρους στερούμενα την ελευθερία τους, ενώ χρήζουν διεθνούς προστασίας. Κάθε φορά που περιέρχεται σε γνώση μας ότι ένα παιδί βρίσκεται ασυνόδευτο στην Ελλάδα ή ακολουθεί αναγκαστικά την τύχη των γονιών του που κρατούνται, ιδίως με απόφαση του αρμοδίου Αστυνομικού Διευθυντή της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής, υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 12 ΠΔ 113/2013, όταν κρίνεται «ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όταν ο αιτών συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη για λόγους που αιτιολογούνται ειδικώς στην απόφαση κράτησης», καταβάλλεται αμέσως προσπάθεια σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς ώστε να βρεθεί το κατάλληλο πλαίσιο φιλοξενίας. Αυτό το θεωρούμε αυτονόητο τόσο για ανθρωπιστικούς λόγους, όσο και για την συνεπή εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων, του Συντάγματος, όσο και του δικαίου της Ε.Ε στο πλαίσιο που έθεσε το προαναφερθέν διάταγμα (άρθρο 12 παρ.8β) καθώς και το ΠΔ 220/2007 (Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (ΕΕΛ 31/6.2.2003) με το άρθρο 19., όπου σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές λαμβάνονται μέτρα ώστε να διασφαλισθεί ότι «οι ανάγκες στέγασης του παιδιού

ικανοποιούνται με τη φιλοξενία του σε ενήλικους συγγενείς, σε ανάδοχο οικογένεια, σε Κέντρα Φιλοξενίας με ειδική υποδομή για ανηλίκους ή σε άλλους χώρους φιλοξενίας κατάλληλους για ανηλίκους και ότι η στέγαση του παιδιού το προστατεύει από τον κίνδυνο της εμπορίας ή εκμετάλλευσης».

Σε όλες τις περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων που εξετάστηκαν στην Εισαγγελία, αμέσως ελήφθη μέριμνα για την τοποθέτησή τους σε ξενώνες και την ουσιαστική στήριξή τους από κοινωνικές υπηρεσίες. Με βάση τους κοινωνικούς φακέλους που έχουν σχηματισθεί **δεν έχει ανακύψει ζήτημα ανεπάρκειας δομών φιλοξενίας**, αφού όλα τα αιτήματα ικανοποιούνται, με τη διαμεσολάβηση του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ). Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι από τους ανηλίκους διαφεύγουν – κατά κανόνα - λίγες ημέρες μετά την ασφαλή τοποθέτησή τους, δηλώνοντας έμπρακτα ότι δεν επιθυμούν να απολαύσουν την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών, αλλά να εγκαταλείψουν την Ελλάδα για την επιθυμητή σε αυτούς χώρα προορισμού. Αυτό τεκμηριώνεται με βάση τις αναφορές των μη κυβερνητικών οργανώσεων που συνεργάζονται μαζί μας (ενδεικτικά PRAKSIS για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «ΣΤΕΓΗ PLUS», με διαχειριστή τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, ΑΡΣΙΣ κ.λ.π)

Υπάρχουν **εξαιρετικές** περιπτώσεις ωστόσο, όπως αυτής του εννιάχρονου κοριτσιού, αφγανικής υπηκοότητας που έδωσε την αφορμή για την ερώτηση, όπου ο πατέρας ήταν κατηγορηματικά αρνητικός σε όποια προσπάθεια τοποθέτησης του παιδιού σε ένα προστατευμένο πλαίσιο μέχρι την επίλυση των ζητημάτων που αφορούσαν στην κράτησή του, εκφράζοντας συνεχώς τη δυσπιστία του, ακόμη και στους εκπροσώπους της μη κυβερνητικής οργάνωσης (Κέντρο Συμπαράστασης Παλιννοστούντων και Μεταναστών-Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων) που είχαν αναλάβει να τον συνδράμουν τόσο σε νομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Ο ίδιος ανέλαβε προσωπικά την ευθύνη να κρατείται το παιδί του υπό εντελώς ακατάλληλες συνθήκες, μη επιθυμώντας να παραιτηθεί από την – εν τοις πράγμασι - άσκηση της επιμέλειάς του για όσο χρόνο απαιτείτο. Το παιδί επίσης, αντιδρούσε με φόβο σε οποιαδήποτε πρόταση παροδικού αποχωρισμού από τον πατέρα. Έτσι, παρ' όλο που είχαν επιληφθεί οι αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες και ψυχολόγος της «Κιβωτού του Κόσμου» που είχαν αναλάβει τη φιλοξενία του, ο πατέρας αρνήθηκε να συναινέσει στην απομάκρυνση του παιδιού.

Επανερχόμενοι στο νομικό πλαίσιο, σημειώνουμε ότι ο Εισαγγελέας Ανηλίκων, εφαρμόζοντας το Π.Δ. 113/2013 (Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου «σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα» (L 326/13.12.2005) και άλλες διατάξεις) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου «σχετικά με τις ελάχιστες

προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα» (L 326/13.12.2005) ορίζει αμέσως εκπρόσωπο του ανηλίκου (υπό την επιφύλαξη ότι ένα φυσικό πρόσωπο υποδεικνύεται αρμοδίως κυρίως από τον αρμόδιο φορέα) **κατά την έννοια** του άρθρου 2 περ. ια., σύμφωνα με την οποία «Εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού». Σχηματίζεται κοινωνικός φάκελλος και παρακολουθείται η πορεία του ανηλίκου, μέχρι την επιστροφή του στην πατρίδα ή την οικογενειακή επανένωση. Χορηγείται εξουσιοδότηση για την υποβολή αιτήματος διεθνούς προστασίας κατά το άρθρο 11 του ιδίου ως άνω ΠΔ για τους ανηλίκους κάτω των 14 ετών.

Στο πλαίσιο αυτό η Εισαγγελία Ανηλίκων έχει διαμορφώσει συνεργασία με όλες τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο αλλά και με το γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα αποσκοπώντας στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Αντιμετωπίζοντας σε καθημερινή βάση την πρόκληση εφαρμογής του νομικού πλαισίου σε κάθε ατομική περίπτωση (ο αριθμός των οποίων βαίνει διαρκώς αυξανόμενος), η μόνη ρεαλιστική πρόταση είναι η ενδυνάμωση της συνεργασίας όλων των φορέων, ώστε κατ' αρχήν να καθίσταται δυνατός ο άμεσος διορισμός επιτρόπου ,που θα επιλέγεται ή θα υποδεικνύεται στον εισαγγελέα από συγκεκριμένο ειδικό κατάλογο και η πλαισίωση των ανηλίκων με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, χωρίς οι αιτούντες προστασία να υπεισέρχονται σε αναίτιες δοκιμασίες. Θα πρέπει τέλος να επισημανθεί ότι ειδικά για τις περιπτώσεις που τα παιδιά συνοδεύονται από τους γονείς τους (οπότε και δεν τυγχάνουν ασυνόδευτα) ,όπως η προεξετασθείσα περίπτωση της μικρής αφγανής , η μόνη ορθή και προσανατολισμένη με βάση το συμφέρον του παιδιού λύση είναι η εξασφάλιση προσωρινής διαμονής των ανηλίκων με τους γονείς τους σε ειδικούς χώρους με συνθήκες κράτησης που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες ενός παιδιού. Και τούτο γιατί η εμπειρία μας έχει καταδείξει ότι στις περιπτώσεις που τα παιδιά τοποθετήθηκαν σε πλαίσια παιδικής προστασίας για το αναγκαίο χρονικό διάστημα έως την διοικητική "τακτοποίηση" των γονέων τους , ακόμα και αν είχαν εξασφαλιστεί γι' αυτά οι καλύτερες δυνατές συνθήκες διαβίωσης , η απομάκρυνση από τους γονείς τους ήταν αυτή καθ' αυτή άκρως επώδυνη και αντιβαίνουσα στα βασικά δικαιώματά τους διαδικασία .

Αθήνα 29-6-2014

Οι Εισαγγελείς Ανηλίκων Αθηνών

Ηλίας Ζαγοραίος

Ευγενία Σταθουλοπούλου